

REKTOR
KATOLICKIEGO UNIWERSYTETU LUBELSKIEGO JANA PAWŁA II

Lublin, dnia 1 września 2020 r.

Stulecie urodzin św. Jana Pawła II koresponduje z podobną rocznicą stulecia powstania Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, noszącego imię wielkiego Polaka. Związek między tymi jubileuszami jest nieprzypadkowy i nie tylko symboliczny, ale wielce uzasadniony i jak najbardziej realny. Karol Wojtyła był związany z naszą Alma Mater jako wybitny wykładowca i obrońca zasady, że uniwersytet powinien służyć przede wszystkim poszukiwaniu prawdy. Jego osobowość kapłana i naukowca wiązała się ściśle z szeroko rozumianym powołaniem humanisty, któremu nie jest obce nic co prawdziwie ludzkie, a mianowicie dążenie do spełnienia się osoby przez czyn mądry i etyczny, czyli zgodny z rozumem oświeconym wiarą i dobrze ukształtowanym sumieniem. Na ten czyn składają się wszelkie wytwory ludzkiego umysłu, czego przykładem był sam Jan Paweł II: nie tylko duszpasterz, filozof i teolog, lecz także polonista, poeta, dramatopisarz, poliglota, aktor i retor.

Zrozumienie papieża dla nauk humanistycznych, tak często współcześnie postpowonowanych na rzecz postępującej technicyzacji, a także szacunek dla twórców kultury, znalazły swój wyraz w papieskim *Liście do artystów* z 4 kwietnia 1999 r., skierowanym „do tych, którzy z pasją i poświęceniem poszukują nowych epifanii piękna, aby podarować je światu w twórczości artystycznej”. W punkcie 10 powyższego listu Jan Paweł II zdefiniował szeroko rozumianą sztukę literacką, plastyczną i muzyczną jako swego rodzaju pomost prowadzący do doświadczenia religijnego, owoc wyobraźni wykraczający poza codzienność oraz swoiste wezwanie do otwarcia się na Tajemnicę. Takie pojmowanie twórczości artystycznej pozostaje w związku z przytoczonymi następnie przez papieża w punkcie 11 słowami Ojców Soboru Watykańskiego II: „Świat, w którym żyjemy, potrzebuje piękna, aby nie pogrążyć się w rozpacz. Piękno podobnie jak prawda budzi radość w ludzkich sercach i jest cennym owocem, który trwa mimo upływu czasu, tworzy więź między pokoleniami i łączy je w jednomyślnym podziwie”.

Postać papieża z Polski – nie tylko z racji pasterskich pielgrzymek i zainteresowania życiowymi problemami człowieka, lecz także z powodu wspomnianych szerokich zainteresowań humanistyką, czyli tym, co łączy się z transcendentnymi wartościami piękna i dobra – stała się wzorem i przedmiotem podziwu dla Rzymu i całego świata. Z drugiej strony obecność wielkiego Polaka w Rzymie sprawiła, że Stolica Apostolska z całą swoją wielowiekową historią stała się bliższa naszej ojczyźnie. W odniesieniu do jego osoby można więc dodać do zakresu semantycznego pojęcia *pontifex* także i to znaczenie: budowniczy mostów kulturowych, twórca jedności ducha, który przejawia się w sposób szczególny w twórczości artystycznej.

Należy przyjąć z uznaniem inicjatywę p. dr hab. Ireny Rolskiej, prof. KUL, redaktora naukowego „Roczników Humanistycznych. Historia Sztuki”, którą podjęli badacze z różnych środowisk uniwersyteckich we Włoszech i w Polsce. Ma ona na celu upamiętnienie osoby świętego Patrona naszej uczelni przez podjęcie studiów naukowych nad tematyką obejmującą dwie wskazane wyżej płaszczyzny: związku papieża z Polską z szeroko rozumianymi naukami humanistycznymi – historią sztuki i dziejami literatury, oraz relacji między Stolicą Apostolską i Polską w wymiarze historyczno-kulturowym. Przedkładany czytelnikom tom „Roczników Humanistycznych” jest swoistą odpowiedzią na następujący apel Jana Pawła II zawarty w 14 punkcie wspomnianego wyżej *Listu do artystów*, a także zachętą, aby dalej go realizować: „Zwracam się do was, artyści całego świata, aby przyczynić się do ponownego nawiązania bardziej owocnej współpracy między światem sztuki a Kościołem. Kieruję do was wezwanie, byście na nowo odkryli głęboki wymiar duchowy i religijny sztuki, który w każdej epoce znamionował jej najwznioślejsze dzieła”.

Dziękuję Redakcji za przygotowanie tomu, żywiąc nadzieję, że zainspiruje on do poznawania związków świętego papieża Jana Pawła II, najwybitniejszej postaci w stuletnich dziejach Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, ze światem sztuki i zachęci do spojrzenia na relację między Stolicą Apostolską i Polską nie tylko w kategoriach dyplomatyczno-instytucjonalnych, lecz także przez pryzmat szerokiej wymiany kulturalnej.

Ab. Minotias (Kucimowski)